Република Србија
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-2 У. 8541/12
Дана 14.09.2012. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: председника већа Мирјане Цветковић, др Владана Станојева и Сузане Гудураш, чланова већа, са саветником суда Весном Слијепчевић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби С.П.Ц – Е. Б. – С.П.Ц.О. из С., ул. ..... бр. ...., коју заступа М. М. Н., адвокат из Б., ул. .... бр. ..., поднетој против Агенције за реституцију – Јединице за конфесионалну реституцију, ради поништаја закључка бр. ..... од 30.04.2012. године, у правној ствари враћања одузете имовине, у нејавној седници већа, одржаној дана 14.09.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

Тужба СЕ ОДБИЈА.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним закључком одбачен је захтев С.П.Ц – Е. Б. – С.П.Ц.О. за враћање земљишта одузетог по основу аграрне реформе, претходно власништво Задужбине О. Ј. и супруге Т. З. и то: кат. парцеле бр. .... у површини од ... а …. м², сада уписане у земљишној књизи - ЗКУЛ број .... КО Д.Г. град у С., као пољопривредно земљиште – њива у Д. Т. у

приватној својини, власника К. М., јер нису испуњене законске претпоставке за вођење поступка.

Тужбом поднетом овом суду дана 29.06.2012. године, тужилац оспорава законитост закључка туженог органа, због неправилне примене закона, непоступања по правилима поступка и непотпуно и нетачно утврђеног чињеничног стања. Сматра да је побијани закључак у супротности са одредбама члана 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, јер је предмет захтева задужбина цркве, а којом Српска православна црква, према члану 6. Устава Српске православне цркве, самостално управља и слободно располаже. Истиче да је тужени орган незаконито сматрао да непокретности које су предмет овог захтева, не могу бити предмет реституције црквене имовине, јер тужилац није оснивач предметне задужбине, нити њен правни следбеник, већ да је оснивањем задужбине стекао само право управљања, а не и право својине. Међутим, иако имовина задужбине не може бити имовина цркве, према мишљењу тужиоца, црква управља имовином задужбине и задужбином, па има право на враћање одузете имовине. Наводи да тужени није узео у обзир ни чињеницу да се имовина црквених задужбина увек одузимала од задужбина, а не од цркава које су имале државину и управљање на њима. Према Уставу Српске православне цркве, имовина црквених задужбина се даје на управљање, а не у власништво црквама. Томе у прилог иде и Закон о задужбинама и фондацијама, према коме имовина задужбине не може бити предмет наслеђивања, на њеној имовини власник је само задужбина, а одузета имовина црквених задужбина је предмет враћања у поступку реституције. Стога предлаже да суд уважи тужбу и поништи оспорени закључак.

У одговору на тужбу тужени орган је остао у свему при наводима изнетим у образложењу оспореног закључка и предложио да суд одбије тужбу као неосновану.

Решавајући овај управни спор без одржавања усмене расправе, сагласно одредби члана 33. став 2. Закона о управним споровима (“Сл. гласник РС” бр. 111/09), будући да је предмет спора такав да очигледно не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања и испитујући законитост оспореног закључка у границама захтева из тужбе, у смислу члана 41. став 1. истог закона, Управни суд је, оценом навода тужбе, одговора на тужбу и списа предмета ове управне ствари, нашао да тужба није

основана.

Из образложења оспореног закључка произлази да је тужилац поднео захтев за враћање земљишта одузетог по основу аграрне реформе, које је претходно власништво Задужбине О. Ј. и Т. З., и то ат. парцеле бр. ... у површини од ... а ... м², сада уписане у земљишној књизи - ЗКУЛ број …. КО Д.Г. у С. као пољопривредно земљиште – њива у Д. Т. у приватној својини, власника К. М.. Како је то земљиште у моменту одузимања представљало Задужбину О. Ј. и Т. З., тужени је дописом од 05.05.2008. године позвао тужиоца да у року од 60 дана од дана пријема дописа, достави доказ да Српска православна црквена општина С. има својство субјекта права на реституцију односно исправу из које се може утврдити да је Српска православна црквена општина С. имала право управљања и располагања имовином задужбине или да је иста правни следбеник задужбине. Поступајући по налогу туженог, тужилац је доставио Основно писмо задужбине и обавештење Историјског архива С., у коме се наводи да је имовина Ј. О., постала власништво Задужбине Ј.О. и супруге Т. З., а као орган управљања уписана је Српска православна црквена општина С., по доставној наредби од .... године. Тужени орган је закључком одбацио захтев тужиоца, будући да се ради о имовини која у моменту национализације није припадала тужиоцу, већ је била власништво задужбине и која се будући да је основана од стране физичких лица, не може сматрати задужбином цркве, па не може бити предмет реституцији.

Одредбом члана 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама (“Сл. гласник РС” бр. 46/06), прописано је да се тим законом уређују услови, начин и поступак враћања имовине која је на територији Републике Србије одузета од цркава и верских заједница, као и од њихових задужбина и друштва, применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији и других прописан који су донесени и примењивани у периоду од 1945. године, као и свим другим актима којима је вршено одузимање те имовине, без тржишне накнаде.

Одредбом члана 6. истог закона, прописано је да право на враћање имовине припада црквама и верским заједницама, односно њиховим правним следбеницима у складу са важећим актима цркава и верских заједница, док је одредбом члана 9. прописано да су предмет враћања непокретности које су у моменту одузимања биле у власништву цркава и

верских заједница, и то: пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, грађевинско земљиште, стамбене и пословне зграде, односно идеални делови таквих зграда, станови и пословне просторије, покретне ствари од културног, историјског или уметничког значаја.

Код овако утврђеног чињеничног и правног стања ове управне ствари, Управни суд је нашао да је тужени орган правилно одбацио захтев тужиоца, јер нису испуњене законске претпоставке за вођење поступка. Ово стога, што је у поступку који је претходио доношењу оспореног закључка, утврђено да имовина која је предмет захтева за реститутцију није представљала имовину цркве, односно верске заједнице, већ задужбине, а да Задужбина О. Ј. и Т. З. не представља црквену задужбину, те да Српска православна црквена општина С. није правни следбеник те задужбине, већ је била бенефицијар на делу задужбинске имовине, а тужилац није доставио прописе и важећа акта цркве који се односе на питање правног следбеништва, односно да је Српска православна црквена општина С. правни следбеник предметне задужбине, па нису испуњени услови за примену одредбе члана 6. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама.

Суд је нашао да нису основани наводи тужбе да се задужбина, основана од стране физичког лица, може сматрати задужбином цркве, јер је истој било поверено управљање задужбином, стога што одредбама Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама није предвиђено да се квалификација задужбине врши према прописима цркве, односно верске заједнице, нити критеријум за квалификацију одређене задужбине као црквене или световне представља сврха, намена и циљеви ради којих је основана. Предметна задужбина се не би могла сматрати црквеном ни према одредбама Устава Српске православне цркве, имајући у виду да основна намена и циљ оснивања задужбина, није задовољавање потреба Српске православне цркве или појединих њених саставних делова, већ потреба различитих категорија сиромашног становништва.

Са изнетих разлога, налазећи да оспореним закључком није повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је, применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 14.09.2012. године, III-2 У. 8541/12

Записничар

Весна Слијепчевић, с.р.

Председник већа-судија

Мирјана Цветковић, с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ВС/ИА